Sprawozdanie

z administracji powiatu świeckiego

za rok 1925.

Czcionkami Drukarni Powiatowej, Świecie n. W.

Stosownie do § 127 ust. ordynacji powiatowej z dnia $\frac{13.\ 12.\ 1872\ r.}{19.\ \ 3.\ 1881\ r.}$ przedkłada Wydział Powiatowy powiatu świeckiego Sejmikowi Powiatowemu następujące

sprawozdanie z administracji powiatu świeckiego

za rok 1925.

I. Statystyka.

W roku sprawozdawczym przyłączono uchwałą Rady Ministrów obszary dworskie: Lipienki do gminy Jeżewo, Siemkowo do gminy Lubodzierz, Bzowo do gminy Bzowo i Krakówek do gminy Dąbrówka.

Tem samem zmniejsza się stan liczbowy obszarów dworskich.
Na rok 1926 przechodzi 153 gmin i 71 obszarów dworskich.
Inne zmiany w stosunku do roku ubiegłego nie zaszły.

II. Starosta i Deputowani.

Zmian nie było.

III. Sejmik Powiatowy.

W ciągu roku 1925 odbyło się 5 posiedzeń Sejmiku Powiatowego i to dnia 26 lutego, 27 marca, 2 lipca, 17 września i 28 października 1925 r., na których przedłożono 52 sprawy. Uchwałą prawomocną załatwił Sejmik wszystkie sprawy.

Powzięte uchwały ogłoszono w Orędowniku Urzędowym.

W miejsce zmarłego członka Sejmiku Powiatowego śp. Karasiewicza z Sierosławka wstąpił do Sejmiku p. Konstanty Januszewski z Błądzimia.

IV. Wydział Powiatowy.

W roku 1925 odbyło się 18 posiedzeń Wydziału Powiatowego, na których przedłożono 825 spraw do uchwalenia i to:

7 spraw dot. wójtostw
17 „ statutów gminnych, defektu kasowego
27 „ gminno-ubogich
1 sprawę policji rybackiej
1 „ policji łowieckiej
8 spraw koncesyj wyszynkowych
2 sprawy urzędów stanu cywilnego
3 „ rozporządzeń policyjnych
2 „ policji sanitarnej
36 spraw nadzoru nad gminami
104 „ o subwencję
3 sprawy bezrobotnych
6 spraw położnych
33 spraw ogólno-powiatowych
575 spraw Wydziału Powiatowego (rekursy podatkowe itp.).

V. Urzędnicy Wydziału Powiatowego.

A. Biuro Wydziału Powiatowego.

1. Dyrektor Biura Józef Pokorski
2. Sekretarz Wacław Rydzkowski
3. Sekretarz Jan Paszek (z końcem roku emerytowany)
4. Asystent Jan Karasek (zwolniony z 1 6 25 r.)
5. Asystent Bolesław Stojałowski
6. Woźny Franciszek Babiński
7. Szofer Jan Dąbrowski
8. sił pomocniczych i 2 uczenice.

B. Urzędnicy Powiatowej Kasy Komunalnej.

1. Dyrektor Hipolit Rydzkowski
2. 2 siły pomocnicze: Dąbrowski i Fenske.

C. Urzędnicy Powiatowej Kasy Oszczędności.

1. Dyrektor Jan Zakrzewski
2. 2 siły pomocnicze: Jankowska i Grajewska.

D. Urzędnicy Powiatowego Urzędu Budowlanego.

1. Budowniczy Bernard Szymański
2. Siła pomocnicza Ant. Megger
3. Drogomistrz Piotr Stosik
4. „ Stanisław Rydzkowski
5. „ Leon Rychlicki
6. „ Antoni Czajkowski
7. „ Bolesław Składanowski
8. „ Maksymiljan Piątkowski
9. „ Józef Szulc.

E. Urzędnicy emerytowani:

Rendant Maks Nitz, Bydgoszcz.

VI. Powiatowa Kasa Komunalna.

Rachunki Powiatowej Kasy Komunalnej za rok 1925 są kasowo uzasadnione i zbadane przez Komisję rewizyjną.

Miesięcznych rewizyj dokonał Przewodniczący Wydziału Powiatowego.

W roku 1925 było wypływów	12 718
a obrotu	zł. 3 951 517,24
z tego dochodu	zł. 2 041 748,21
a rozchodu	zł. 1 909 769,03
	zł. 3 951 517,24

A. Majątek.

I. Majątek prywatno-gospodarczy, przynoszący zysk.

1. Fundusz rezerwowy Pow. Kasy Oszczędności .	zł. 10 718,92
2. Fundusz zabezpieczający straty kursowe . .	zł. 127,68
3. Fundusz zapasowy i rezerwowy Banku Powiatowego	zł. 40 000,00
4. Akcje Banku Polskiego	zł. 2 500,—
5. Akcje Kolejki Twardagóra-Nowe w Nowem .	zł. 11 050,—
razem	zł. 64 396,60

II. Zakłady Przemysłowe.

Powiatowa Przetwornia Padlin	zł. 28 000,—

III. Pośredni Majątek, nie przynoszący zysku.

1. Fundusz obrotowy Powiat. Kasy Komunalnej .	zł. 110 000,—
2. „ „ Szpitala Powiatowego . .	zł. 4 000,—
3. „ „ Żłobka Powiatowego . .	zł. 400,—
4. „ emerytalny	zł. 16 000,—
5. Wartość domów Wydziału Powiatowego	
a) Szpital Powiatowy, Kostnica, dom dla zakaźnie chorych, Żłobek Powiatowy . . .	zł. 165 000,—
b) Dom przy ulicy Gimnazjalnej . . .	zł. 16 000,—
c) Starostwo I. i II. z przybudówkami . .	zł. 205 000,—
6. Wartość wybudowanych szós powiatowych .	zł. 1 620 000,—
7. Inne przedmioty wartościowe, inwentarz ruchomy domów powiatowych, samochody	zł. 79 000,—
razem	zł. 2 215 400,—

B. Długi.

1. Zaciągnięta dla prywatno-gospodarczych zakładów pożyczka amortyzacyjna w Preussische Central-Boden-Credit A. G. Berlin mk. n. 777,483,96 przejęte przez Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu, przewalorytzowana na	zł. 168 190,04
2. Pożyczka bezprocentowa od Rządu Polskiego z r. 1921 na potanienie chleba	zł. 9 991,10
3. Na kapitał zakładowy Banku Powiatowego .	zł. 500 000,—

VII. Powiatowa Kasa Oszczędności.

Obrót w gotówce wynosił w r. 1924

w dochodzie	zł. 512 737,04
w rozchodzie	zł. 505 083,41
razem	zł. 1 017 820,45

Wkłady oszczędnościowe wynosiły w końcu roku obrachunkowego 1923 (mk. 262.716.914,06)	zł.	145,96
Do tego dochodzą		
a) wkłady z roku 1924 (włącznie konta waloryzacyjnego w wysokości 447.362,01 zł.)	zł.	472 938,17
b) dopisane odsetki	zł.	324,80
razem	zł.	473 408,93
Spłacono wkładów	zł.	6 845,95
Wkłady oszczędnościowe wynoszą zatem w końcu 1924 r.	zł.	446 562,98
na 9 201 książeczkach oszczędnościowych.		

Z doliczeniem kapitałów z dawniejszych lat było dnia 1. 1. 1925 r. ulokowanych:

na miejskich nieruchomościach	zł.	289 650,42
„ wiejskich „	zł.	139 428,43
„ wekslach	zł.	8 333,30
„ pożyczkach na zastaw	zł.	1 503,08
„ „ gminom i korporacjom . .	zł.	11 072,29
w papierach wartościowych	zł.	13 251,11
czasowo w bankach	zł.	6 458,—
razem	zł.	469 696,63

Podług § 27 statutu Powiat. Kasy Oszczędności nie można więcej jak 5% złożonego kapitału wypożyczyć na weksle. Ograniczenia tego zatem przestrzegano, jako też w stosunku do gmin i korporacyj, gdzie statutowo nie wolno większych pożyczek udzielić jak do 25% wkładów.

Fundusz rezerwowy wynosił 1. 1. 1924 r. . .	zł.	2 743,63
Ponieważ fundusz rezerwowy nie odpowiada statutowej wysokości (25% wkładów oszczędnościowych) został cały czysty zysk z r. 1924 w wysokości	zł.	7 975,29
dopisany do funduszu rezerwowego.		
Pobrane odsetki od wypożyczonych kapitałów i funduszu rezerwowego przyniosły	zł.	11 452,77
Przy wypłaceniu konta oszczędnościowego wypłacono .	zł.	1,50
pozostaje więc złotych		11 451,27

Na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 14. 5. 1924 r. (Dz. U. R. P. 44 poz. 441) zwaloryzowano:

a) hipoteki na 15%
b) pożyczki na zastaw na 10%
c) pożyczki gmin i korpor. na 10%

Także wkłady oszczędnościowe zostały zwaloryzowane na podstawie § 17 powyższego rozporządzenia

Celem ustalenia miary przerachowania wkładów oszczędnościowych mianowany został przez p. Wojewodę rozporządzeniem z 15. 2. 1925 r. L. dz. IV. 880/25 komisarzem rządowym p. Ignatowski z Torunia, a Kuratorem wierzycieli dekretem Sądu Okręgowego w Grudziądzu p. Józef Pokorski w Świeciu.

Do zwrotu przerachowanych wkładów oszczędnościowych ma Powiatowa Kasa Oszczędności moratorjum do końca 1926 r.

VIII. Bank Powiatowy.

W roku 1925 rozwinął się Bank Powiatowy mimo uciążliwych warunków pomyślnie. Obroty na jednej stronie księgi głównej wynosiły ca 20 000 000 zł. W pierwszym półroczu był napływ wolnej gotowizny ze strony publiczności dosyć zadawalniający.

Gotówka została w szybkiem tempie rozlokowana w formie kredytów, udzielonych handlowi, przemysłowi i rolnictwu, przyczem należy zaznaczyć, że Bank dysponował bardzo oględnie, ażeby być w możności wypłacenia na każde zawołanie ulokowanych kapitałów. Temu zadaniu sprostał Bank Powiatowy w całej pełni, tak, że narzekań ze strony depozytarjuszów nie było. Utrzymanie płynności było pierwszem zadaniem Banku, ażeby przyciągnąć kapitały i pobudzić na nowo zmysł oszczędności.

Gdy Bank był już niedaleko wytkniętego celu, załamał się w lipcu 1925 r. kurs złotego, co pociągnęło za sobą wobec wielkiego zdenerwowania publiczności wielki odpływ kapitałów.

Wkłady wycofywano w przypuszczeniu ponownej inflacji, a wpływy zupełnie ustały, tak, że dla Banku nastało bardzo krytyczne położenie.

Jeżeli Bank pomimo to ze wszystkiego się należycie wywiązał, świadczy to o sprężystości kierownictwa i żywotności instytucji.

Osiągnięty zysk w wysokości 38 794,70 zł. należy uważać za bardzo korzystny i to tem więcej, że kapitał zakładowy wynosi tylko 16,66 zł. chociaż cyfrowo wykazuje bilans ca 500 000 zł. Dla dalszego rozwoju Banku jest konieczna podwyżka kapitału zakładowego nie tylko książkowo lecz faktycznie do wykazanego w bilansie stanu. Wtenczas dopiero będzie Bank oparty na zdrowych zasadach i w stanie handel, przemysł i rolnictwo obsłużyć tanim kredytem. Celem przyciągnięcia wkładów zapoczątkował Bank akcję oszczędnościową specjalnie dla szkół. Akcja ta rozwija się bardzo szybko i przysparza dużo depozytarjuszów z drobnemi wkładami.

Bank wydaje na życzenie bezpłatnie stalowe skarbonki domowe i znaczki oszczędnościowe do dalszej sprzedaży. Filja Banku Powiatowego w Nowem pracowała także normalnie i odrzuciła przeszło 10 000 zł. czystego zysku.

Bilans per 31. grudnia 1925 r.

AKTYWA			PASYWA		
Kasa	27 463,05		Fundusz zakładowy		500 000,—
Pozostałość w Banku Polskim	9 079,07		Fundusz rezerwowy		40 000,—
Pozostałość w P. K. O.	14 935,90	51 451,02	Fundusz rezerwowy II. (podatkowy)		5 798,66
Nieruchomości		2 319,—	Fundusz zabezp. straty kursowe		500,—
Ruchomości		3 705,95	Fundusz wątpliwych pretensyj		10 500,—
Weksle dyskontowane		307 785,24	Fundusz emerytalny		3 000,—
Dłużnicy:			Hipoteki		2 318,01
a) w rachunkach bieżących	1 089 458,27		Wierzyciele:		
b) w rachunkach czekowych	3,44	1 089 461,71	a) w rachunkach bieżących	540 634,51	
Inkaso		320,—	b) w rachunkach czekowych	61 879,55	
Efekty		7 726,02	c) w rachunkach depozytowych	116 169,73	718 683,79
Dewizy i sorty		4 470,34	Redyskont		138 443,—
Kupony		84,—	Rachunek tymczasowy		9 286,12
Kaucja w Urzędzie Pocztowym		1,—	Zysk		38 794,70
		1 467 324,28			1 467 324,28
Poręczenie		242 204,21	Poręczenie		242 204,21
		1 709 528,49			1 709 528,49

Zyski i straty per 31. grudnia 1925 r.

DEBET		KREDYT	
Koszty handlowe	67 354,48	Pozostałość z roku 1924	78,25
Efekty	3 489,49	Procent i prowizja	107 038,69
Zysk	38 794,70	Dewizy i sorty	2 364,02
		Kupony	157,71
	109 638,67		109 638,67

Do poszczególnych pozycyj bilansu nadmienia się co następuje:

Aktywa

Kasa.

Stan Kasy wykazuje w obecnych krytycznych czasach stosunkowo wysokie saldo, co świadczy o płynności instytucji.

Nieruchomości.

Konto to nie zmieniło się, pomimo że przebudowano w r. 1925 nabytą w Nowem nieruchomość na dom bankowy.

Ruchomości.

Konto ruchomości wykazuje wobec stosunkowo bogatego inwentarza niskie zadłużenie.

Weksle zdyskontowane.

Weksle przez Bank dyskontowane wynoszą 307 785,24 zł. z których pewną część zredyskontowano w Banku Polskim, z Komunalnym Banku Kredytowym w Poznaniu i w Banku Gospodarstwa Krajowego w Bydgoszczy.

Dłużnicy.

Dłużnicy w rachunkach bieżących i czekowych wynoszą 1089461,71 zł. W tej pozycji znajduje się 500 000 zł. jako przeciw pozycja do funduszu zakładowego.

Inkaso.

Pozycja „inkaso“ zawiera w sobie wysłane dokumenty do inkaso.

Efekty.

Konto efektów składa się przeważnie z pożyczek państwowych i akcyj Banku Polskiego.

Wszystkie papiery wartościowe są po bardzo niskim kursie obliczone tak, że konto to zawiera w sobie ciche rezerwy.

Dewizy i Sorty.

Na koncie tem są umieszczone obie waluty, które dopiero w r. 1926 sprzedano.

Kupony.

Konto kuponów wykazuje nieznaczną sumę 84,— zł.

Kaucja w Urzędzie Pocztowym.

Pozycję tę przejęto z czasów niemieckich.

Pasywa

Fundusz zakładowy.

Fundusz zakładowy wykazuje cyfrowo 500 000,— zł. Zaznaczyć należy, że fundusz ten wynosi tylko 16,66 zł. Księgowanie takie podyktowane było z konieczności, gdyż Bank Polski i inne instytucje finansowe nie uważały poręczenia całego powiatu za dostateczne i wskazywały ciągle na niski fundusz zakładowy. Redyskont można było tylko w ten sposób uzyskać, o ile fundusz zakładowy wykaże znacznie większą kwotę. Wobec tego Zarząd, Rada Nadzorcza, Wydział i Sejmik Powiatowy uchwaliły podwyższyć kapitał zakładowy do 500 000,— zł. W ten sposób obciążono powiat, a tą samą sumą uznano fundusz zakładowy.

Fundusz rezerwowy.

Fundusz rezerwowy wykazuje 40 000,— zł. które zostały z zeszłorocznego zysku dopisane.

Fundusz rezerwowy II. (podatkowy).

Ponieważ sprawa podatku przemysłowego dla Banków Powiatowych jeszcze nie była definitywnie załatwiona, utworzono fundusz ten w wysokości zł. 16 756,30. W roku sprawozdawczym rozstrzygnął Trybunał Administracyjny spór na niekorzyść Banków Powiatowych, wobec czego podatek ten musiał Bank z powyższego funduszu uiścić.

Fundusz zabezpieczający straty kursowe.

Fundusz ten wykazuje tylko 500,— zł.

Fundusz wątpliwych pretensyj.

Fundusz wykazuje ca 10 500 zł. i służy na odpisy ewtl. wątpliwych pretensyj.

Hipoteki.

Wykazanemi 2 318,01 zł. jest obciążona hipotecznie nieruchomość Banku Powiatowego w Nowem (po przewaloryzowaniu).

Wierzyciele.

Złożone w Banku Powiatowym Kapitały w rachunkach bieżących, czekowych i depozytowych wynoszą 718 683,79 zł.

Redyskont.

W pozycji tej jest umieszczony redyskont Banku Polskiego, Komunalnego Banku Kredytowego i Banku Gospodarstwa Krajowego.

Rachunek tymczasowy.

Rachunek tymczasowy wykazuje Saldo 9 286,12 zł. Jest to tylko przejściowe księgowanie dla zamknięcia rocznego.

Poręczenie.

Poręczenia są wystawione przeważnie dla Tartaków wobec Dyrekcji Lasów Państwowych.

Zyski i Straty.

Straty

Koszty handlowe.

Koszty handlowe wykazują saldo zł. 67 354,48 i zawierają w sobie wszelkie koszty personelu, administracji i t. d. włącznie filji w Nowem.

Efekty.

Na efektach odpisano stratę na akcjach Banku Polskiego.
Odpis ten nie był konieczny, lecz względami ostrożności podyktowany.

Zysk

Procent i prowizja.

Procent i prowizja stanowią zł. 107 038,69 najważniejszą pozycję dochodu.

Dewizy i sorty.

Na obcych walutach i przekazach zarobił Bank Powiatowy zł. 2 364,02. Pozycja ta dowodzi, że Bank Powiatowy obsługiwał klientelę przy zakupie obcych walut bardzo tanio.

Kupony.

Na koncie kuponów osiągnięto zysk w wysokości 157,71 zł. i to przeważnie z kuponów Polsko-Amerykańskiej Pożyczki.

IX. Administracja Zakładu Ubezpieczeń od wypadków w rolnictwie.

W roku sprawozdawczym opracowano razem 305 spraw rentowych wypadkowych, w tem

- 61 ustanowień rent od wypadków,
- 72 ponownie przyznanych rent,
- 49 obniżeń renty,
- 23 odnowień renty,
- 14 podwyższeń renty,
- 37 zawieszenia renty,
- 32 odwołań przeciw uchwałom dot. odnowienia wzgl. obniżenia renty,
- 17 różnych jak: sprawienie protez i przejęcie leczenia szpitalnego.

W roku 1925 zgłoszono 82 nowych nieszczęśliwych wypadków. Z roku 1924 pozostało 27 wypadków do opracowania. 13 spraw pozostało bez skutków, powodujących odszkodowanie, natomiast 104 sprawy rozpatrywano. W trzech wypadkach z wynikiem śmiertelnym ustanowiono zaopatrzenie dla pozostałych.

Składki pobrano w roku 1925 w wysokości 50 procent podatku gruntowego katastralnego.

W 7 wypadkach odwołania się przeciw ostatecznym uchwałom Zakładu Ubezpieczeń od wypadków w Rolnictwie w Poznaniu do Wyższego Urzędu Ubezpieczeń w Toruniu, rozstrzygnął tenże końcowemi wyrokami wszystkie na korzyść Zakładu.

Powiatowemu Urzędowi Ubezpieczeń przekazano 32 sprzeciwy do załatwienia w I. instancji w myśl §§ 1582, 1593 i 1595 ordynacji ubezpieczeniowej.

Ogólna liczba wpływów w r. 1925 wynosi 2880, nie licząc w tem osobnych wpływów i wypływów przy zbieraniu statystycznych danych dla Zakładu w Poznaniu, biegnących pod jedną liczbą dziennika.

X. Szpital Powiatowy.

Ruch w Szpitalu Powiatowym był w roku 1925 więcej ożywiony jak w roku 1924. Razem leczono 531 chorych przez 24916 dni. Na jednostkę przypada zatem przeciętnie 47 dni. Aby sobie wytłómaczyć dość wysoką przeciętną liczbę dni leczenia, należy wziąć pod uwagę, że w Szpitalu jest dość poważna liczba chorych nieuleczalnych i starców, których należałoby właściwie przenieść do Przytułku dla starców. Nie jest to jednak możliwem, gdyż starcy ci potrzebują wyszkolonej należycie pielęgnacji a zarazem i opieki lekarskiej, czego Przytułek dać nie może

Chorób wewnętrznych leczono w całości 235.

Rodzaj ich był różny, i tak leczono chorych na grypę, gruźlicę, nieżyt dróg oddechowych, a mianowicie zapalenie gardła i migdałów, zapalenie oskrzeli, płuc i opłucnej, reumatyzm mięśni i stawów, zaburzenia czynności serca, zapalenie nerek, niedomogi pęcherza moczowego, żółciowe kamienie, cukrzycę, zboczenia układu nerwowego, zapalenie opon mózgowych i t. d.

Liczba wypadków, chirurgicznie leczonych, wynosiła 230. Laparatomji dokonono z powodu perforacji i skrętu kiszek, zapalenia i zropnienia wyrostka robaczkowego, zapalenia i zropnienia przydatków, celem usunięcia ciąży pozamacicznej, zeszycie ruptury macicy ciążarnej, wentryfikacji.

W znacznej liczbie dokonano resekcji żeber celem usunięcia wycieków i ropy z jamy opłucnej.

Kolporaphia anterior i posterior była konieczna dla uniemożliwienia wysuwania się pochwy i macicy. Aby ocalić życie dzieciom, cierpiącym na płonicę, trzeba było kilkakrotnie wykonać tracheotomję. W kilku wypadkach była konieczną operacia strumy, gdyż zadzierzgała tchawicę, powodując nieznośną duszność. Powodem amputacji palców i kończyn były różne nieszczęśliwe wypadki, lub ich następstwa, powodujące zapalenie i zropnienie zranionych członków.

Co do czynności położniczej należy podkreślić, że z wyjątkiem dwóch wypadków były połogi zwykle powikłane. Rozchodziło się albo o nieprawidłowe ułożenie dziecka, albo dziecko było silnie rozwinięte, a narzędy porodowe ściśnione lub niedostatecznie rozwinięte.

Wypadków chorób wenerycznych leczono w Szpitalu Powiatowym 44. W porównaniu z r. 1924 zmniejszyła się liczba chorób wenerycznych, a to dzięki bezustannej kontroli prostytutek i energicznej walce z nierządem i idących z nim w parze chorób płciowych.

XI. Szkoła Rolnicza.

W roku 1925 Szkoła Rolnicza zatrzymała bez zmian swój uprzedni charakter, tj. na oddziale polskim dwuzimowy, na niemieckim jednoroczny. Frekwencja na oddziale polskim wynosiła: Kurs niższy 22 uczniów, kurs wyższy 9 uczniów. W dniu 30. marca otrzymali świadectwa ukończenia szkoły wszyscy uczniowie kursu wyższego. Przeniesienie z kursu niższego na wyższy uzyskało 17-tu. Za wyjątkiem czterech byli uczniowie synami rolników i pochodzili z powiatów: chełmińskiego 5, świeckiego 22, tucholskiego 3, wyrzyskiego 1. W egzaminie końcowym wzięli udział z Pomorskiej Izby Rolniczej Dyrektor tejże instytucji p. Jeske oraz naczelnik Wydziału Oświatowego p. Froń. Pozatem byli obecni przy egzaminie kuratorowie szkoły z p. Starostą Drem Bartzem na czele.

Skład grona nauczycielskiego pozostał bez zmian.

Nauczyciele fachowi zajmowali się także oświatą fachową pozaszkolną, zakładając w różnych miejscowościach powiatu poletka doświadczalne (9) oraz dostarczając prelegentów na zebrania Kółek rolniczych w powiecie i poza powiatem. Pozatem istnieje przy Szkole Rolniczej inspekcja hodowlana na powiaty świecki i chełmiński, która zajęła się zorganizowaniem udziału bydła włościańskiego na wystawie w Grudziądzu oraz przeprowadzeniem pokazu bydła włościańskiego w Pruszczu.

Frekwencja uczniów na oddziale niemieckim wynosiła w okresie zimowym 2, w okresie lutnim 19. Ukończyło szkołę i otrzymało świadectwo 17 uczniów. Za wyjątkiem jednego wszyscy byli synami rolników i pochodzili z powiatów: bydgoskiego 2, chełmińskiego 3, chojnickiego 1, gniewskiego 1, grudziądzkiego 4, sępoleńskiego 3, świeckiego 10, tczewskiego 1, toruńskiego 2, tucholskiego 1, wąbrzeskiego 1 i wyrzyskiego 1.

Nauka trwała do 13. sierpnia.

Do Szkoly Rolniczej należy osada w Marjankach, własność Wydziału Powiatowego, zarządzoną przez inż. roln. Liskę, na której prowadzi się szkółkę drzew owocowych. Osada ta została w roku 1925 nakładem ca 600 zł. częściowo ogrodzona oraz przeprowadzono na niej najniezbędniejszy remont. Na osadzie tej było w roku 1925 ca 5000 drzewek, z których pierwsza połowa będzie gotowa do użytku w roku 1927.

Pozatem wydzierżawił powiat świecki Szkole Rolniczej budynek powiatowy (Starostwo II.) na urządzenie internatu dla uczniów, który po dość kosztownym remoncie wewnętrznym służy od listopada swemu celowi. W internacie znalazło pomieszczenie 21 uczniów. Pojemność jego wynosi 34 uczniów.

XII. Administracja dróg.

A. Konserwacja dróg.

I. Drogi państwowe:

Na drogach państwowych łącznej długości 43045 km. zatrudniono przez cały rok 8 drożników, którzy wykonywali bieżącą konserwację drogową, jak uporządkowanie toru, obcinanie bankietów, skrobanie drzew, wycinanie gałęzi, czyszczenie rowów i przepustów) ustawianie kamieni, kopanie żwiru i dużo podobnych innych i koniecznych prac bieżących przy szosach.

Ilość drożników, która wynosiła w ubiegłym roku 10, zredukowano na początku roku na 8. Odszkodowanie drożnika wynosiło miesięcznie 60 złotych.

Nowych powłók szosowych wykonano na przestrzeni 2600 m., do czego zakupiono i spotrzebowano 780 m^3 kamieni i 390 m^3 żwiru. Jesienią naprawiono znaczną część szosy Terespole—Tuchola i inne przez zastosowanie tak zwanego łatania szosy, do czego zużyto 85 m^3 kamieni i 186 m^3 żwiru. Ilość nowych powłók w roku 1925 była nieco mniejsza niż w latach ubiegłych, gdyż w zamian za to naprawiono znaczną część bruków, wykonując na przestrzeni 1260 m. 4402 m^2 bruku i to przeważnie na drodze Michale—Grupa, w mniejszej części na drodze dojazd do dworca Parlin. Drzewek wsadzono 116 sztuk.

2. Drogi wojewódzkie:

Na drogach wojewódzkich łącznej długości 23949 km. zatrudnia się stale 5 drożników, którzy wykonują bieżącą konserwację. Nowych powłok szosowych wykonano na przestrzeni 1700 m., do czego zużyto 510 m^3 kamieni i 255 m^3 żwiru Do łatania dróg zużyto 89 m^3 kamieni i 36 m^3 żwiru. Drzewek zasadzono 29 sztuk.

3. Drogi powiatowe:

Na drogach powiatowych łącznej długości 231 948 km. zatrudniło się w roku sprawozdawczym 43 drożników (w roku 1924 50 drożników) którzy wykonywali bieżącą konserwację. Nowych powłók wykonano na przestrzeni 11 500 m., do czego zużyto 2875 m^3 kamieni i 1725 m^3 żwiru. Do łatania dróg w bardzo dużo wypadkach zużyto 534 m^3 kamieni i 580 m^3 żwiru. Bruków przełożono razem ca 700 m^2.

Celem uzupełnienia brakujących drzewek przydrożnych, w większej części swawolnie przez ludność zniszczonych, zakupił powiat i zasadził na nowo 300 drzewek owocowych i 1309 drzewek liściastych.

Zestawienie zakupionych i przerobionych materjałów.

Kategorja dróg	Zapas z roku 1924 kamień surowy	Zapas z roku 1924 kamień tłuczony	żwir	Zakupiono w r. 1925 kamień	Zakupiono w r. 1925 żwir	Potłuczono w roku 1926	Wyrobiono w r. 1925 kamień	Wyrobiono w r. 1925 żwir	sypano nową powłokę na przestrzeni	Pozostało w zapasie na r. 1926 kamień surowy	Pozostało w zapasie na r. 1926 kamień tłuczony	Pozostało w zapasie na r. 1926 żwir	Robotników zatrudniono stale zatrud. ilość	Robotników zatrudniono stale zatrud. dni rob.	Robotników zatrudniono przejściowo zatrudnionych	sadzono drzewek
	m^3	m^3	m^3	m^3	m^3	m^3	m^3	m^3	klm.	m^3	m^3	m^3				szt.
Państwowe	127	28	5	1076	662	866	865	576	2,60	337	29	91	8	2300	512	116
Wojewódzkie	177	26	40	409	253	580	599	291	1,70	6	7	2	5	1500	329	29
Powiatowe	647	28	595	1972	1921	2504	3409	2305	11,50	115	23	211	43	12900	3540	1609
Razem	951	82	640	3457	2836	3950	4873	3172	15,80	458	59	304	56	16700	4371	1754

Jak z powyższego zestawienia wynika, wykonano na wszystkich drogach razem 15,8 km. nowych powłók i przełożono bruków na przestrzeni 1,46 km.

Dużo materjału zużyto z roku 1925 na łatanio dróg, bo 708 m³ kamieni i 802 m³ żwiru. Było to koniecznością, gdyż zima 1924/25 była wyjątkowo łagodną i mokrą, wskutek czego stan dróg stosunkowo bardzo ucierpiał. Ratowanie dróg przez zastosowanie łatania powstałych dziur było zatem koniecznem.

Niezbędną koniecznością celem podniesienia trwałości nowych szós i powłók jest nabycie walca parowego, którego brak zarząd drogowy boleśnie odczuwa. Za dostarczenie koni do wałowania powłók wydano w roku 1925 zł. 9551,— przyczem czynne były 4 walce, każdy po ca 5000 kg.

Ponieważ waga walca parowego wynosi ca 12 000 kg. conajmniej, więc już z tego wynika, że szosy, ugniecione walcem parowym, muszą być o wiele trwalsze, niż wałowane walcem konnym, przyczem w dodatku koszty wałowania walcem parowym nie przekroczą kwoty 5000 zł. Z porównania tych kwot wynika, że nabycie walca parowego zamortyzowałoby się w przeciągu 6 lat nie biorąc pod uwagę znacznie większej trwałości powłók.

B. Mosty.

Stan mostów w roku 1925 uległ o tyle zmianie, że pobudowano na bruku Pruszcz—Brzeźno w stacji 1,9 w miejsce dotychczasowego mostu drewnianego, który się załamał, most masywny z kamienia i betonu. Budowę mostu wykonał mistrz ciesielski i murarski Walenty Maniszewski z Świecia na podstawie zatwierdzonego przez p. Wojewodę planu, wypracowanego przez budowniczego powiatowego. Koszty budowy wynosiły 3080,47 zł. Przy 2 innych mostach przeprowadzono odnowienie pokładu na moście i to na szosie Kończyce—W. Komorsk i w Dolnym Młynie.

Naprawę przyczółków i sklepienia wykonano przy mostach na szosie Terespole—Tuchola i Dąbrówka—Kawęcin.

C. Dalsza budowa szosy Świecie—Drzycim.

Dalszą budowę szosy Świecie—Drzycim, którą w roku 1922 wstrzymano, dopiero jesienią 1925 r. możliwem było wznowić. Na ten cel zakupiono 150 m³ żwiru i 1101 m³ kamieni, z których potłuczono większą połowę.

Zamierzano do zimy ukończyć odcinek do Gacków.

Zamiaru tego jednak nie można było wykonać z powodu nastania wczesnej zimy i silnych mrozów.

Zdołano jedynie ułożyć pakówkę i szaber na przestrzeni 550 m. Zakup, dostawa i tłuczenie kamieni odbywa się bez przerwy tak, że z początkiem roku 1926 będzie cały materjał gotowy. Dalszą pracę przy ukończeniu szosy zamierza się wznowić wiosną 1926 r. by w tym roku ostatecznie szosę ukończyć i oddać dla ruchu publicznego.

Na zakup materjałów i robociznę wydano w roku 1925 zł. 17171,15 z czego pokryto z budżetu 15 000,— zł.. a resztę z depozytu, przejętego z roku 1924.

Drogi gminne.

Na konserwację dróg gminnych wydano w roku 1925 razem 1304,— zł. z czego odebrała gmina Stara-Rzeka na bruki 154,— zł. oraz na budowę mostu przez Czarną Wodę 1000,— zł., a gmina Drzycim na naprawą bruków 150,— zł.

Spółki wodne.

W roku sprawozdawczym żadnych nowych spółek wodnych nie utworzono. Istniejące spółki większych prac nie wykonały.

Zestawienie dochodów z administracji drogowej za rok 1925.

Dotacja państwowa 1. na drogi państwowe	28 620,—	zł.
2. na drogi wojewódzkie	17 200,—	„
3. na drogi powiatowe	18 767,57	„
Dzierżawa zbioru trawy z rowów szosowych	1 779,95	„
Sprzedaż owocu z alei owocowych	9 278,32	„
Sprzedaż drzewa	136,15	„
Kary za uszkodzenie terenu szosowego	92,—	„
Opłaty uzasadnione i inne dochody	681,90	„
razem złotych	76 555,89	

Wydatki na bieżącą konserwację.

1. Na drogi państwowe	35 497,12	zł.
2. na drogi wojewódzkie	19 670,31	„
3. na drogi powiatowe	135 756,18	„
razem	190 923,61	zł.

XIII. Spis urzędników stanu cywilnego oraz zastępców.

L. p.	Nazwa obwodu	Imię i nazwisko urzędnika	Miejsce zamieszkania	Imię i nazwisko zastępcy	Miejsce zamieszkania
1	Mieliwo	Jan Lauda	Rychława		
2	Kończyce	Wład. Jabłoński	Nowe	Wład. Madeła	Nowe
3	W. Komorsk	Konrad Lemke	W. Komorsk	Alojzy Rydelek	W. Komorsk
4	Mątawy	Józef Wilczarski	D. Zajączkowo		
5	Bżowo	Mateusz Maciejewski	Bzowo	Jan Jankowski	Bzowo
6	W. Lubień	Brunon Strumpf	Michale		
7	Grupa	Antoni Czajkowski	Dolna Grupa	Aleks. Kruk	Doln. Grupa
8	Niem. Stwolno	Wład. Majewski	Bratwin		
9	Sartowice	Ant. Grajewski	Wiąg	Mateusz Dommert	D. Sartowice
10	Ostrów Świecki	Ant. Stremlau	Ostrów Świecki		
11	Przechowo	Klemens Strożowski	Przechowo	Franc. Roguszka	Przechowo
12	Kosowo	Franc. Guzowski	Głogówko Król.	Stan. Guzowski	Głogówko Król.
13	Gruczno	Józef Siadkowski	Gruczno	Wład. Szmidt	Gruczno
14	Topólno	Wład. Draheim	Rudki	Fr. Perlik	Topólno
15	Niewieścin	Ant. Górski	Wałdowo	Kaz. Mazur	Pruszcz
16	Luszkówko	Stanisł. Zbikowski	Bagniewo	Zygfryd Zbikowski	Bagniewo
17	Poledno	Marceli Wardziński	Korytowo	Semrau	Korytowo
18	Przysiersk	Ksawery Wilczewski	Przysiersk	Jan Wojda	Przysiersk
19	Lubochin	Józef Żurek	Gacki	Stan. Kufel	Gacki
20	Sulnowo	Stan. Kostka	Świecie	Tadeusz Jędrzejewski	Świecie
21	Laskowice	Mieczysł. Sulczyński	Lipienki		
22	Taszewo	Franc. Erdmański	Jeżewo	Teodor Wąsikowski	Jeżewo
23	Rulewo	Aleks. Maciejewski	Buśnia	Edmund Mroziński	Buśnia
24	Warlubie	Augustyn Krause	Warlubie		
25	Bąkowo	Józef Czajkowski	Płochocin		
26	Dąbrowa	Franc. Erdmański	Jeżewo	Teodor Wąsikowski	Jeżewo
27	Przewodnik	Stan. Kosecki	Lipinki	Maks. Kosecki	Lipinki
28	Osie I.	Franc. Majewski	Osie	Bernard Rożyński	Osie
29	Osie II.	Franc. Majewski	Osie	Bernard Rożyński	Osie
30	Wery	Medard Ratkowski	Drzycim	Maksym. Kruczyński	Drzycim
31	Siemkowo	Stan. Poćwiardowski	Wętfie	Juljusz Synakiewicz	Wętfie
32	Bukowiec	Tadeusz Wielbacki	Bukowiec	Bron. Ogórkowski	Bukowiec
33	Lowinek	Franc. Kruczyński	Lubania Lipiny		
34	Świekatowo	Leon Gracz	Świekatowo		
35	Serock	Jan Stencel	Serock		
36	Świekatówko	Rydłowski	Sucha	Andrzej Roszczyniała	Sucha
37	Lubiewo	Apolinary Iwicki	Lubiewo		
38	Wierzchlas	Konst. Januszewski	Błądzim	Jan Ciepłuch	Błądzim
39	Ostrowite	Anastazy Kąkol	Lniano		
40	Brzemiona	Teodor Pranszka	Wierzchy	Franc. Kilisłowski	Brzemiona
41	Łążek	Józef Mielewski	Łążek		
42	Sarnia Góra	Jan Kabza	Sarnia-Góra		
43	Osiny	Ignacy Piesik	Udzierz	Antoni Oloś	Udzierz
44	Świecie	Stan. Kostka	Świecie	Tadeusz Jędrzejewski Michał Klein	Świecie
45	Nowe	Wład. Jabłoński	Nowe	Czesław Piątkowski	Nowe
46	Dubielno-Wilczebłoto	Franc. Erdmański	Jeżewo	Teodor Wąsikowski	Jeżewo

XIV. Urzędy Rozjemcze. — Spis sędziów rozjemczych.

L. p.	Nazwa obwodu	Imię i nazwisko sędziego	Miejsce zamieszkania	Imię i nazwisko zastępcy	Miejsce zamieszkania
1	Świecie	Jan Chruściński	Świecie	Marjan Cejrowski	Świecie
2	Bukowiec	Leon Eckert	Bukowiec	Jan Kierzkowski	Bukowiec
3	Drzycim	Roman Kufel	Drzycim	Michał Chudziński	Drzycim
4	Gruczno	Józef Siadkowski	Gruczno	Hipolit Kaczmarek	Gruczno
5	Grupa I.	Wacław Ernest	Michale	Antoni Majewski	G. Grupa
6	Grupa II.	Wacław Ernest	Michale	Antoni Majewski	G. Grupa
7	Serock	Jan Stencel	Serock	Mieczysław Golnik	Serock

Nagłówek jak poprzednio.

8	Przysiersk	Franc. Meger	Przysiersk	Leon Konkowski	Przysiersk
9	Jeżewo	Bernard Urbański	Jeżewo	Franc. Borucki	Jeżewo
10	Lubiewo	Anast. Tomaszewski	Lubiewo	Euzeb. Koniarski	Lubiewo
11	Osie	Narcyz Krajnik	Osie	Franc. Chmarzyński	Osie
12	Swiecie	Ign. Żądłowski	Przechowo	Bol. Figalski	Przechowo
13	parafja wiejska I. Świecie	Ant. Grajewski	Wiąg	Wład. Jabłoński	Wiąg
14	parafja wiejska II. Śliwice	Jan Redzimski	Zdroje	Tomasz Dembek	Zdroje
15	Swiekatowo	Alojzy Wojtalewicz	Świekatowo	Jan Heyza	Tuszyny
16	Topolno	Józef Ziołkowski	Topólno	Franc. Baumgart	Cieleszynek
17	Sartawice	Franc. Behrendt	Święte	Wład. Jabłoński	Wiąg
18	Nowe parafja wiejska	Stefan Sękowski	Nowe	Mieczysław Śliwiński	Nowe
19	Nowe	Władysław Madeła	Nowe	Oton Radtke	Nowe
20	Komorsk	Jan Jeszke	W. Komorsk	Paweł Wróblewski	W. Komorsk
21	Płochocin	Wład. Kaszubowski	Płochocin	Franc. Mazur	Płochocinek

XV. Administracja wójtostw.

L. p.	Nazwa obwodu	Wójta imię i nazwisko	Miejsce zamieszkania	Zastępcy wójta imię i nazwisko	Miejsce zamieszkania
1	Mieliwo	Ignacy Piesik	Zabud. Zawada	Bernard Buławski	Twardagóra
2	Kończyce	Wiktor Lorkowski	Kończyce	St. Wojnowski	Kończyce
3	Wielki Komorsk	Ludwik Janeczek	W. Komorsk	Józef Piechocki	W. Komorsk
4	Mątawy	Jan Kikulski	Dragacz	Feliks Kikulski	Dragacz
5	Bzowo	Jan Kozłowski	Bzowo	M. Boulge	Bzowo
6	Wielki Lubień	Jan Kikulski	Dragacz	F. Kikulski	Dragacz
7	Grupa	Antoni Rafiński	Grupa		
8	Niem. Stwolno	Władysł. Majewski	Bratwin	L. Chmielewski	Bratwin
9	Górne Sartowice	Wacław Jeziorański	Wiąg	A. Grajewski	Wiąg
10	Ostrów Świecki	Antoni Stremlau	Ostrów Świecki	Paweł Effta	Ostrów Św.
11	Przechowo	Paweł Pilcek	Przechowo		
12	Kosowo	Karol Tuleja	Chrystkowo	F. Guzowski	Głogówko Król.
13	Gruczno	Nik. Motylewski	Gruczno	J. Siadkowski	Gruczno
14	Topólno	Juljan Żołtowski	Grabówko	Franc. Perlik	Topólno
15	Niewieścin	Wład. Szczepański	Zawada		
16	Luszkówko	Miecz. Gołębiewski	Małociechowo	Jan Szmidt	Małociechowo
17	Poledno	Miecz. Kamrowski	Rożanna	T. Mroziński	Rożanna
18	Polski Konopat	Ksawery Wilczewski	Przysiersk	J. Mroziński	Przysiersk
19	Lubochin	Józef Żurek	Gacki	Stan. Kufel	Gacki
20	Sulnowo	Franc. Czubek	Sulnówko	Fr. Igliński	Sulnówko
21	Laskowice	Franc. Erdmański	Jeżewo	T. Wojak	Jeżewo
22	Taszewo	Franc. Erdmański	Jeżewo	Bern. Urbański	Jeżewo
23	Rulewo	Maciejewski Aleks.	Buśnia		
24	Warlubie	August Krauze	Warlubie	Fr. Kraskowski	Warlubie
25	Bąkowo	Józef Czajkowski	Płochocin	Juljan Pstrąg	Płochocin
26	Dąbrowa	Franc. Erdmański	Jeżewo	R. Kreutzinger	Dąbrowa
27	Przewodnik	Kalinowski Stan.	Lipinki	Tomasz Szczygieł	Lipinki
28	Osie I.	Narcyz Krajnik	Osie	Tomasz Szczygieł	Lipinki
29	Osie II.	Narcyz Krajnik	Osie	A. Młodecki	Osie
30	Wery	Hubert Kruczkowski	Drzycim	Jan Zieliński	Drzycim
31	Siemkowo	Michał Ohl	Dąbrówka	Fr. Gretkowski	Lubodzież
32	Bukowiec	Leon Ekert	Bukowiec	J. Kierzkowski	Bukowiec
33	Świekatowo	Alojzy Wojtalewicz	Świekatowo	Wojciech Bocich	Świekatowo
34	Łowinek	Antoni Szulc	Niem. Łąkie	Fr. Kruczyński	Lubania Lipiny
35	Serock	Franc. Wiecki	Serock	W. Gollnik	Serock
36	Świekatowo	A. Roszczyniała	Sucha	M. Kulczyk	Sucha
37	Lubiewo	A. Jędryczka	Lubiewo	Jan Kątny	Lubiewo
38	Wierzchlas	Jan Jerchewicz	Zielonka	K. Januszewski	Błądzim
39	Ostrowite	Fr. Esden-Tempski	Ostrowite	Jan Zalewski	Ostrowite
40	Brzemiona	K. Wojnowski	Wierzchy	Antoni Górski	Wierzchy
41	Łążek	M. Suchomski	Zdroje	Józef Guz	Łążek
42	Sarnia Góra	Jan Kabza	Sarnia Góra	St. Stypuła	Sarnia Góra
43	Osiny	M. Łaszewski	Udzierz	J. Piotrowski	Udzierz
44	Grupa pl. ćw.	Antoni Rafiński	Grupa		
45	Warlubie (obsz.)	Wład. Płoszczyński	Warlubie	Wł. Kaszubowski	Warlubie

XVI. Opieka społeczna.

Założona w roku 1920 Powiatowa Rada Opieki Społecznej została zgodnie z rozporządzeniem p. Wojewody z dnia 27. 4. 1925 r. L. dz. 6/25 W. R. zlikwidowana z dniem 1, 5 1925 roku.

Temsamem przestały istnieć w powiecie także lokalne Koła Opieki Społecznej. Agendy Powiatowej Rady Opieki Społecznej przejął Wydział Powiatowy.

Na rzecz Pomorskiej Ligi Obrony Powietrznej Państwa zorganizowano w dniu 13. września 1925 r. „Dzień Lotniczy" połączony z zabawą ludową w większej części powiatu. Impreza ta przyniosła netto ca 1000 zł., które przekazano P L.O.P.P. w Toruniu.

P. L O. P. P. liczy w całym powiecie 7 kół lokalnych.

W porozumieniu z Komitetem miejscowym urządzono kolonje letnie dla 47 dziewcząt w wieku od 8 do 14 lat, pochodzących z niemieckiej części Górnego Śląska. Dzieci ulokowano w konwikcie w Świeciu. W dożywieniu tychże pomagała publiczność przez składanie ofiar w naturaljach.

Na budowę boiska ćwiczeń dla wychowania fizycznego wyznaczył Wydział Powiatowy jednorazową subwencję wysokości 1000,— złotych z funduszów powiatowych.

W roku sprawozdawczym zorganizował Wydział Powiatowy na koszt powiatu cykl wykładów oświatowych w większych miejscowościach powiatu.

Wykładów takich odbyło się 39 przy frekwencji ogólnej 5536 osób.

W zakładach Krajowych dla umysłowo-chorych i ociemniałych umieszczonych było w roku 1925 przeciętnie:

a) 49 umysłowo - chorych,
b) 4 głuchoniemych,
c) 2 ociemniałych.

Wydział Powiatowy, ponosząc $^2/_3$ ogólnych kosztów utrzymania tych chorych, wyasygnował do odnośnych Zakładów ca 20000,— zł.

Pozatem wydał powiat w zakresie opieki społecznej na utrzymanie Żłóbka Powiatowego ca 5000,— zł. Opłata miesięczna w Żłóbku Powiatowym wynosi bowiem tylko 8 złotych, którą tylko w około piątej części pokrywa koszty utrzymania.

XVII. Sprawozdanie weterynaryjno-policyjne.

W roku 1925 choroby zaraźliwe na ogół nie występowały w większej mierze, jak w roku poprzednim. Nosacizny, najwięcej niepokojącej zarazy, pozostałej po wojnie światowej i bolszewickiej, nie stwierdzono i uważać można takową w powiecie świeckim za wygasłą. Do zwalczenia tej i innych zaraz u koni przyczyniło się przedewszystkiem rozporządzenie Wojewódzkie w sprawie zarazy stadniczej, według którego nastąpiła regularna kontrola koni, używanych w handlu domokrążnym. Niestety nie wszędzie można było w myśl tegoż rozporządzenia kontrolę przeprowadzić, gdyż dużo mniejszych gospodarzy trudni się handlem koni i bydła bez procederu i zameldowania w miejscowej policji.

Zarządzone w r. 1923 środki ostrożności co do podejrzenia zarazy stadniczej u koni w Swieckim Ostrowiu zniesiono na początku roku 1925, gdyż regularnie, co 14 dni się powtarzające badania weterynaryjne wykazały, iż zaraza stadnicza, grasująca w powiecie chełmińskim, nie doszła do Swieckiego Ostrowa.

Węglik, stwierdzony w jednym wypadku w grudniu 1924 r., wygasł w styczniu r. 1925.

Pozatem stwierdzono w 3 wypadkach pryszczycę, której przebieg był lekki i nie spowodował wypadków śmiertelnych. W Mieliwie przeprowadzono w grudniu 1925 r. na zarządzenie Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych szczepienie lecznicze i ochronne przeciw pryszczycy surowicą wyspy Riems, które przyczyniły się do rychłego zlikwidowania zarazy.

Wścieklizna ukazała się w 12 miejscowościach i to w przeważnej części w miejscowościach, położonych nad lasami państwowemi.

Świerzb u koni wybuchł w 3 zagrodach, lecz w krótkim czasie został wyleczony, taksamo otręt u 4 klaczy.

Pomiędzy trzodą chlewną powstało najwięcej strat z powodu różycy. Urzędowo stwierdzono takową w 35 wypadkach, w rzeczywistości było daleko więcej ofiar Niestety nie w wszystkich wypadkach przeprowadzono desynfekcję chlewów, z powodu czego różyca w miesiącach letnich znacznie się rozszerza. Dalej stwierdzono urzędowo w 6 zagrodach zarazę trzody chlewnej i na jednym majątku pomór świń. Pomimo, że w wspomnianem miejscu zaraza według stwierdzonych objawów sekcyjnych spowodowała już w organach poważne zmiany, doprowadziły zarządzone przez Ministerstwo szczepienia lecznicze surowicą instytutu bakterjologicznego w Służewie, Puławach i Hungario w kilku miesiącach do zupełnego wyleczenia zarazy.

Cholerę drobiu stwierdzono w 4 wypadkach, w jednym wypadku została wewleczona przez zakup ptactwa na targu.

Świecie, dnia 18. marca 1926 r.

Wydział Powiatowy.

Przewodniczący:
(—) Dr. Bartz, Starosta.

Członkowie:
(—) Czajkowski. (—) Koczorowski. (—) Januszewski. (—) Kikulski,
(—) Żurek. (—) Kostka.